

Kunglige stadga i Scholeordningen, kommer altså til sitte målhl genom orätt berättelse och vår skrifts missbruk emot tro och sanning, samt andra tilfrentlyrs joke såå rätta vägar them han stelf häst weet. Hvilcket alt ju icke kan dömas läffligt och saklösst. När han nu heenkom, och framträdde fulnachten blif honom (icke af wreede som han osant och af tisko skriver, utan fogeligen och dooh med af-war) alt detta förhållit, och således huru han hvarken rätt sig henne utvärkat hade, eller wore han wixin til then tjänst och syssol. Och dooh lifkwäl där jampte tillsagt, han skulle ämveligen, framwisa sitt proof, uthaf hwilket, där han in nogorledes bitades dugligt, skulle honom ingen tilträdet hindra. Men han wille ingalunda (fordes ej hellet) utan påckrade på fulnachten, gaf mig onda ord, som jag större fog hade att klaga öfwer, än han öfwer mina, läggjandes och där til boot och undsijelse i järnkene.

Om sidter kom thet där til, at han en gång laas, Dialectica och Physica, mig och Consistorialerne närvarandes och åhörande; Thå han icke allenast fans så stält, at han hvarken wiste grunden ther utj, och kunde något stycke förståndeligen uttyda, eller then läsande ungdom, hans taal begripja. Hwarföre och så dräckarne strax där uppå enhälligen inkommo med sin höneskrit, afbidandes att han them ingalunda måtte före ställas. Han Palmberg gick sedan in uti Gymnasium, leet illa på them. The thar emoot begynte knorra, att och fara blif det icke någon oro upsäiga skulle.

Elders Kongl. Mat: hade man kunnat strax alt detta lätt förnimma och underdånigast sökt rättelse. Men af den större wifdras, som wij under skyldigast bärom til och emot E. Kongl. Mat: nådigste breef, willa och betalning, så och afseende uppå hans Palmbergs wålländ, then wij sampt och synnerligen gräna seen, utsågo wij wäg, genom hwilken wij meenthe på båda stöer skulle ju något nöje wedertaras, och nödwungne wägrade en sådan skickelse görja, som Es Kongl. Mat: af Palmbergs inlagde Copia nådigast hafwer inlagit. Effter thet Es: Kongl. Mat: j fulnachten honom allenast Leotionem Physicam tilstår, ty äro honom lemnade the stycker ther af att läsa, utj hwilka han, såsom en Medecinae Studiosus, förmeentes kunna ju någon förfarenheet hafwa infångit. Men the andra innet, Physica Generalis och Specialis, hwarrest komma til att betrachta Corpora Simplicia och mixta perfecte et imperfecte, så och j synnerheet den förränlige tractat De Anima, af hwilken then späta ungdomen skal ösa grunden til Philosophiae Practicae, jurisprudentie ja sålwa theologicæ etc. rätta kunskap, hwar utj han icke den wetskap hafwer at han andra utwikkeligen och med Heder lära kan, dhe dypsinige Spörsnahl som thar utj finnas, utheeda och förswara, eller andra, när omträngter pröfwa. Han sade sig och sådana ting och frågor insett willa ällas med, kallandes them Questiones vanas. Effter han är thar utj fremmandhe, tharföre, som mest skieer dömer

han icke mildare thår om. Konsten hafwer ingen hatere, utan den hanne icke weet, som ordspråket lyder. Han hafwer wid Academien icke med flit lagt sig derpå, utan begynt strax hängja wid öningen af Lektarekonsten. Uti hwilken, särdeles Praxi Empirica, såsom han synes hafwa infångit j ett lyckeligt grepp, så gjorde han wäl, at har sig thår utj förkofrade. Hwar til wij ook här honom hafwa nåt men förzigtwes. Och på thet han in någotlunda skulle wara behållen hafwa wij icke allenast lärt honom få större deelen och bästa wikkoren af inkompensten som hörer til Professionen. Näml. halwa spanmålslönen, heela hemmanet, frij boning etc. Men och legdt där påmningar till af har befändelige medel, ochchandes att han icke färdede deelen af Embetzens böredo drager, eller kan draga: Så at honom lifjet skal kunna dömas feela utj den Summa, som af heela lägenheten wore att värna.

3) Att jag skal hafwa honom Professionen tillsagt, är aldeles emot sanning: jag hafwer med Capilet, för befändeliga feel skal honom then förwägna.

4) Det berättas aldeles orätt att jag allena hafwer ärnat Nijander till Professionen: Heela Capilet hafwer thet gjort. Och icke allenast ärnat utan effter inbampat godt proof, med omtröstande honom icke mindre där til kört och kiest än Palmbergs utslaget. Hwilken ook icke bore, emot sanning och försäteligen nu oss förkasas som ung, ty han är, som förr infördes, til år wahrände i studier, lärdom och förändster, äldre än Palmberg.

8) Den 24 Septembris wart han af heela Consistorio tilfrågat, hwij han sig befarade med dhe stycker, som honom icke wore tilordnad, emådan han insett proof gjort hade, och tillfrende af mig i mitt hus hört, att dispensationen såå skulle. Thå ingdt han med såltheer til swar, alt hwad til E. K. Mat: han j supplicen införd hafwer, icke brukandes det minsta goda än siter böneordh, som han osant berättar.

Detta hafwer jag nålgats, wid innehållit af Palmbergs Supplicetion ihugkomma, och wisa alla punchers osanning.

Gud wälsigne och beware E. K. Mat: til lif och själ. Hwilcket önskar och skall trohligast önska

E. K. Mat:

Underdånigste och trophligste
undersåtte, tiemare och förbehidare
Empoergrius
m. pr. 2

Åminnestal

öfver öfversten i armén, majoren vid fortifikationsbrigaden af Kungl. Ingenjörskåren och ridaren af Kungl. Svärdsorden *Carl Nyander*, hallet i Krigsvetenskapsakademien d. 29 Sept. 1828 af kaptenen Carl Hjeltn.

Mine Herrar.

Vårt lands historia skulle ofta framstå mörk och gällik, om icke särskilda framställningar af de måns lefnad och bedrifter, hvilka visat sig såsom ledare och representanter af sin tidsålders kraft och bildning, däröfver spridde ljus och lif. Detta insåg Kungl. Krigsvetenskapsakademians lägsittare och gaf i enlighet därmed den städga, som åligger mig i dag att offentligt återkalla i minnet en från detta samfund afgången ledamot, Herr Öfversten och Riddaren Carl Nyander, af hvares 69-åriga lefnad 51 år ägnades åt fäderneslandets tjänst, därunder han vid många tillfällen visat sig vara svensk i själ och hjärta.

De biografiska anteckningar öfver den bortgångna, som här ämnas, må, samt och enkelt framställda, utan smuktrens och vältalighetens prydnader, vitna om det redliga nit, som fritt från anspråk på belöning och ofta obemärkt ledde alla hans handlingar.

Nyander, född i Helsingfors d. 13 Jan. (bör heta Febr.) 1757, var nog lycklig att få en värdad uppfostran af bildade föräldrar, hvilka emuru med ringa förmögenhet likväl sökte utveckla ynglingens begär efter kunskaper och verksamhet. Säsom gratulast vid Kungl. Finska Artilleriet studerade han vid flera lärosten och sista åren vid Åbo Akademi, därifrån han vid 18 års ålder utgick och började som volontär vid fortifikations-staten en tjänstemannabana på Sveaborgs fästning, ej då anande, att han en dag skulle få se sig hafva använt sin ungdoms dagar, ofta mödosamt nog, för att öka styrkan af en eröfrades vapen. År 1781 efter föregångn kadettextamen blef han befordrad till officerskadet och van vid ständig sysselsättning använde han till studier de timmar, hans tjänstefattning tillät honom någon ledighet, så att han samma år undergick fortifikations-officers-examen, hvarefter han d. 20 Augusti blef i näder befordrad till konduktör, i hvilken egenskap han fortfor att biträda vid ledningen af arbetet på den tidens största fästningsanläggning, jämte det han höll föreläsningar på fortifikationskontoret för kadetter och underofficärer. Redan känd för drift och skicklighet i sitt yrke, beordrades han 1782 till Tavastehus' nya fästningsbyggnad och efter treårig tjänst

göring där, då arbetet bedrets med mindre fart, kommanderades han åter till Sveaborg. Ej nöjd af att endast hafva förvärfvat teoretiska kunskaper, var han äfven angelägen att i praktiskt afseende fullkomna sig såsom ingenjör, hvareför han på egen bekostnad tjänstgjorde på Rekognoseringskontoret i Helsingfors och bevisade om sommaren fältmåtningsarbetet i Åbo län.

Sedan han sålunda förvärfvat både teoretiska kunskaper och praktisk skicklighet i ingenjörvetenskapskapen, blef han 1786 utnämnd till informationsofficer vid Östrobotens regemente och förtlor i tvänne års tid att hålla föreläsningar om vintern i Vasa samt att göra tjänst om sommaren på Sveaborg. Ett nytt fall för hans verksamhet, och han fick äfven tillfälle att på stridsbanan förvärfva erfarenhet, då kriget 1788 utbröt. Kommanderad på skäringskaderns avsnigande, gjorde han på ryska gränsen åskådliga rekognoseringar, anlade försöksningar och bevisade flera affärer; han biträdde vid hutrudkärens debarkerung för Brackla, arméledarens retrancherande och forskansandet af Mandoljö och Kymmene pass. Följande året kommanderades han som ingenjör vid Konungens egen fördelning, samlad i Elms, och biträdde, då bryggan öfver elfven vid Värälå slogs under fiendens eld den 26 Juni; natten därpå afgick han att öfver Anjala ström slå en flottbo af 450 almars längd, öfver hvilken armén rågade den 2 Juli. Sedan han anlagt försöksningar till dess bevakning, låt han svänga Anjalabroarna, hvilket fienden med häftig eld, dock förgäves, sökte förekomma. Då fienden efter arméns afmarsch till Värälå bemäktiget sig ena bron, anförde han arbetet den 20 Juli för den trupp, som nattelit med häftigt anfall, under liflig fiendlig eld, återtog broarna och svängde dem andra gången mot svenska stranden, där de förnärades.

Konduktor Nyanders förtjänster vid dessa tillfällen kunde icke blifva obemärkta, hvareför han, då underdånig rapport om broarnas återtagande ankom, blef i näder befordrad till löjtnant.

År 1790 den 2 Maj efter segern vid Walkjala utnämndes han där till ridare af Kungl. Svärdsorden, hvartil han efter fredsslutet dubbades på Värälå slätt.

Sedan han bevisat alla affärer till sjös och lands, som efter svenska flottans afgång till Björkö föreföllo ända till den 18, erhöill han åter ett vedernåle af Kungl. Maj:s nådiga välbehåg öfver hans förhållande, då han den 29 utnämndes till kapten.

Då ryska kavalleriet drets bakom Naekis kyrka mot Wiborg, deltog äfven Nyander i striden, forskansade arméns position, och sedan han rekognoserat möjligheten till landsättning på svenska flottans högra flygel, blef han nådigen befalld att åtfölja Konungen i affärerna den 2 och 3 Juli, äfvensom i slaget vid Svenskund den 9, hvarefter han fick ordet att genom natt och dag forskansa Svensk-sunds pass mot åskådliga verk. Säsom varnande en bland dem, hvilka

bidragit till svenska vapnens ansende under detta krig, erhöll han följande äret dubbla medaljen i guld öfver segerrarna den 15 Maj och 9 Juli.

Då krigets besvärigheter upphörde, återgick Nylander till fredliga befattningar. Han deltog i utarbetandet af planerna till fästningsanläggning vid Wilkula samt åtföljde sedan på hosten öfversten och riddaren Hjerting till Kuopio för att genom öfversteuden af de under kriget begränsade positionerna grunda det försvarsbatalkandet, som borde för landet inlemmas. År 1792 biträdde han vid utarbetandet af dessenen för nya fästningen på Hangö, och följande året blef han kommanderad att emottaga fortifikationsbefälet Älvensom kommandansbefattningen därstädes, hvaremed han förtfö till dess denna ännu icke färdiga fästning utrymdes 1808. Öfver de åtgärder, han under denna tid vidtagit till säkerhet för befarade fientligheter, beahade Konungen i särskildt brev förklara honom sitt nådiga välbehag.

År 1794 den 10 Nov. utnämndes han till major i armén, och 8 år därefter erhöll han majors tjänstebel.

År 1808 kommanderades han åter till det ställe, där han börjat sin tjänstebana, och måste åskåda utan att kunna hindra det uppträde, han aldrig utan djup smärta kunde erinna sig, då ett fäste, som genom hans och många landsmans modosamma arbete blifvit beredt till ett fast värn mot en maktig granne, fegt överlämnades åt fienden. Vid detta tillfälle bortfördes han såsom fånge djupt in i Ryssland, men beträdes från denna svåra belägenhet, då han efter fredsslutet 1809 fick återvända till Stockholm. År 1810 utnämndes han till kommandant på Carlstens fästning, där han äfven motto: fortifikationsbefälet, och följande året blef han utnämnd till öfverstlöjtnant i armén.

Kungl. Krigsvetenskapsakademien, som äfven ville draga fördel af hans samlade kunskaper och erfarenhet, kallade honom år 1811 till ledamot i ingenjörförlellningen.

År 1813 öppnades åter för honom den krigiska banan, då han beordrades att såsom fortifikationsbrögalehof ågå till armén, sammandragen under dåvarande H. K. H. Kronprinsens befäl i Pommern, och vid Stralsunds återbefästande hade han tillfälle att ännu visa sin verksamhetsförmåga. Den långa bryggan mellan fästa landet och Dehnholmen, hvares anläggning möte många hinder i anseende till det påstående hafrens våldsamt, var både till plan och utförande hans verk. Till ett bevis att hans förtjänster äfven då blifvit bemärkta erhöll han H. K. Höghets konstitutiorial att vara öfverste i armén, hvilket H. M:je Konungen medelst någig fullmakt sedan faststälde.

Efter denna kampansjens lyckliga slut blef han beordrad att aflämnna fortifikationsbefälet i Stralsund till major Scharrich och hålla sig färdig att deltaga i norska fälttögen. Emellertid fick han tillfälle

att i Carlsten se sin familj, från hvilken han länge varit skild, och där åtbilda vidare order.

Återkommen dit, emottag han kommandants- och fortifikationsbefälet, som han innehade till år 1825, då han begärde och erhöll permission att få vistas i Stockholm. De många besvärigheter, han uthärdat, försvagade omsider hans krafter, så att han efter en långvarig sjukdom den 31 (bör heta den 21) Juli 1826 dog lika vackert som han lefvat med det lugn, som åtföljer medvetandet af ett väl använt lif, och kvarlämnade ålskade minnen och uppriktig skärnad i flera än sina anhörigas hjärtan. Han var en redlig man med ett varmt hjärta och lust hvärd, full af åld och nit för det rätta, ihärdig, fast i sina grundsatser, trogen undersåte och make, öm far och människovän; hans lefnad förtjufvades ej endast därigenom att han af öfverheten, såväl som af underhafvande såg sig vara aktad och ålskad, utan äfven genom det husliga lifvets behag.

År 1796 ingick han äktenskap med fröken Martha Hagerlycht och hade den glädjen att, omgifven af en aktningvärd familj, få upplefva den ålder, då han i sina uppväxta barn såg en bild af sin egen ungdom och tvorne söner, redan avancerade på den militärska banan.

Bilaga III.

Stiftelseurkunden till Carl Axel Nycanders pensionsfond.

»Jag Carl Axel Nyander, har härmedelst velat offentliggöra min vilja och beslut, att såsom ett minne åt erikskommande sitta en pensionsinrättning för fattiga funnimer, hvilken inrättning under namn af *Carl Axel Nycanders Pensionsfond*, träder i verksamhet vid min afgång med döden. För detta ändamål anslår jag af min genom omantka och sparsamhet förvärfvade egendom, ett Kapital Stort Tolf-tusande (12,000) Riksdaler Riksgäldsedder, hvarföre, jemte derå upplöjande årlig ränta till fem för hundralet, jag utgifver en till pensionsfondens ställt skuldsedel på grund hvare, genast efter mitt frånfälle, inmekning skall meddelas ut min ograverade fästa Egendom Torp med underlydande hemman, i Hjertum Socken af Inlands Torpe Härad och Göteborgs och Bohus Län och skall denna skuld öfvertagas af första blifvande ägare till nämnda Egendom, samt alle framgent att ägare efter ägare ansvaras sålunda, att Kapitallet i Egendomen gvarstår evärdeligen, emot den öfvan föreskrifna säkerheten af

första invecklingen deri, hvilken hvarken af ägaren eller pensionsfondens foreståndare får till betalning uppsägas eller för annan gåld, deraf inveckling sökes, postmönens; men den upplöpande räknan å omförmålde Kapital Fond, hvilken ränta uppgår till Sex hundrade (600) rdr. rigseuller om året bör af ägaren utaf invecklande Egendommen hvarje år på min dödsdag utbetalas till den, som, på sätt här nehan stadens är hufvudman för min slägt och ällger denne att samna ränta använda till utdelning af Tjenne lika pensioner å Tyvhuudrade (200) riksgäldseddler hvaråren ällgen ått sådane fatiga fruntimmer, som i enllghet med nedanskrlfne vilkor äro till pensions åmjutande ur denna fond behörige förklarade. De fruntimmer, som äro till pension i denna inrättning förckrtadesvis berättigade, böra ega vitsord om anständig och dygdlig vandel, vara ogifta, hafva uppnått minst Tyento års ålder, toke innehafva sådan egen förmögenhet, att ällgen räknan deraf uppgår till det här stadgade pensionsbeloppet eller ur annan välgorande Stiftelse njuta understöd, som, ensamt eller i förening med ränta å egna medel utgör denna summa. De böra desasom vara i skylskap med mig eller min k. Hustru Charlotta Hansson på närmare eller allägsnare håll samt bo inom Sverige; om något ogift fruntimmer, som här mitt namn annärer sig som sökande och visar sig vara i öfrigt kvalificerad bör hon hafva förstärkte till pensionsrum, så vida ej några serskildt ömmande omsändlgheter för tillfället kunna förhånda till undantag från denna allmänna regel till förnåa för ett annat ogift Fruntimmer inom slägten, men i öfrigt fastes toke aiseende på närmare eller fjernare skylskap, utan bestämnes rätten efter de sökandes behof af understöd eller om detta är lika, efter de sökandes ålder, då den äldste har förmånsrätt. Skulle inom min eller min Husstrus slägt inleat pensionsberättigadt ogift Fruntimmer sig annåla, så antages till pensions åmjutande med oss beälgstad Enka, som visar sig deraf vara i behof och i aiseende på ålder och uppförande upplyller de fört stadgade vilkoren; eller ock må pension, i sådan händelse tilldelas oförstörda barn inom slägten, som äro i lagligt äktenskap föddo och i behof af understöd för sin uppföstran, men om den händelse skulle inträffa, att inom min eller min Husstrus slägt toke finnes personer, som med förnämnde kvalificationer kunna blifva föremål för Inrättningens omvårdnad, så tilldelas pension ått andra, inom Bohuslan boende, ogifta Fruntimmer, som äro äkta barn af i Statens tjänst använd fäder eller af sådan person som med en högre bildning förenar ett allmännare anseende framför den klass, som uteslutande egnar sig ått kroppsarbete, och bör sökanden i detta fall hafva enahanda ållganden för kompetens, som för ogifte fruntimmer inom slägten äro stadgade. I öfrigt bibehålles pensionsrätten för den, som en gång dertill blifvit utträadt in till dess hon anllngen med döden afgår, eller inträder i äktenskap, eller genom arf eller gäfvra erhåller egen förmögenhet,

hvars ränta motsvarar pensionsbeloppet, eller om pensionen af oförsörjlt barn åmjuces, då barnet hunnit aderton års ålder; men pensionsrätten förverkas ovlilkorllgen genom förbyttelse, som, efter lag, medför vanröjl.

De personer som i första rummet efter min död skola med omförmåte pensioner hugnas, utnåmns af mig sjelf, på sätt jag framdeles finner för godt att förordna, men sedan jag blifvit från detta llvet hätkalkallad tillkommer rättlgheten att, vid inträffande ledlgheter, utnåmna pensioner, min äldste efterlevande Son, samt derefter hans äldste manliga afkomling i rätt nedståigande led, och i händelse äldste grenen utgår, den äldste manlige afkomllngen i nästa gren af mitt namn, efter enahanda grunder som för ärfvande af adellig värdlghet äro uti 37 § af 1809 års regeringsform stadgade, hvarvid tillika iakttagas att den, som sålunda skall vara berättigadt att i egenkap af slägens hufvudman pensionärer utnåmna, måste för rättlghetens utöfvande hafva uppnått myndig ålder efter gällande lag, vara i besittning af medborgerliga rättlgheter samt toke hafva gjort Konkurs eller, ehuru till åren myndig, vara stållt under förnyrnades insende eller för nesligt brott straffad; och följer häraf att då slägrens Hufvudman, genom något af förenämnde förhållande toke får med Pensionärens utnåmmande eller pensioners upphållande och utdelning sig befatta rätten och ållganden i dessa aiseenden öfvergå till den, som på grund af ofvambestånde åttledning och med innehaftvande af dertill stadgade egenkapeter, är närmast berättigadt. Men skulle i framtiden min slägt på mansllnen helt och hållet utgå eller från fäderneslandet arflytta, eller ingen deraf befinnas innehafva de här ofvan anrydda egenkapeter som för hufvudmanrättens utöfvande erfordras, så och under förnåstånning ått min välvilliga åtsigt och stiftelsens ändamål med beagenshet och deltagande omfattas, uppdrager och annoder jag Händeshörlingen i Inlands och Torpe Härad, Kyrkoborden i Hjertums pastorat och Kronofogden i Inlands fögderi, ått gemensamt taga Styrelsen för denna Pensionsanstalt om händer och densamma, i onllghet med detta mitt förordnande och Stiftelsebref, förvalta, dervid förekommande ärenden afgöras genom flesta rösterna, eller, om hvarje Ledamot i Styrelsen har sin särskilda mening, blifver Domhufvudens yttande tanke den gällande grunden för beslutet.

Hvad angår pensionsfondens förvalning och åtgärder som böra vidtagas för pensionärens utnåmmande efter min död, så tillkommer Hufvudmannen i min slägt eller den ofvan omförmålde Styrelsen ått några tillse, det fonden, för sitt aisedda ändamål hålles öfersiklingrad under den här fört stadgade inveckningssäkerheten i min Egendoms Torp med tilllydande Hemman och lägenheter i Bohus Län, hvaråren den derföre grüne skuldseddln af Hufvudmannen förvaras och vid hvarje skeuende köp af pantskrifne egendomen påtecknas med ansvarsförbindelse af ägare efter ägare, samt invecknings förryande i laga

tid af hufvudmannen ombesøjes, vid eget erstatningsansvar och inret efterläses af hvad till fondens lagliga bevakande, i hvarje särskildt förekommande fall kan erfordras; och till desto större säkerhet att alla famelar för fondens bevakande och bibehållande iakttagas, vill jag härmed det hafva framsätta min önskan och anhållan, att Herr Domhufvanden i Inlands Torpe Härad, kyrkoherden i Hjertums Pastorat och Kronofogden i Inlands Fögderi behagade med sin uppmärksamhet följa hufvudmannens ägärder i detta afseende, samt verka deröfver att han icke genom församlingse tillskyndat Stiftelsens förflust, i hvilket ändamål besyrtliche afskrifter af dette Stiftelsebet skola till nämnde Embetsmän öfverlemnas, för att i Häradets, Pastors- och Kronofogdes archiven, till framtida upplysning om denna min annolän följde bevakning, vidare åligger hufvudmannen att hos Egaren af Torps Egendom i rätten tid indriva fondens årliga ränta och denf utdelade pensionerne till vederbörande i behörig ordning. När ledighet af pensionsrum inträffar, till följd af upphörandet af något bland de förut uppräknade vilkor, hvarunder pensionsrätten åtnjutes, bör hufvudmannen gemäst sådan tillkännagifva i Sverges officiella tidning med uppmärksamhet till kompetent sökande, att inom två månader efter kungörandet, sig hos hufvudmannen anmäla med ansökning som bör vara åtföljd dels af prestibetyg öfver sökandes ålder och lefnadsomständigheter samt dels af bevis, utgifvet af trene i tjänst varande capitaner vid något af arméens regementier derom att sökanden är af pension i verkligt behof och icke innehafver eget capital eller njuter annat underskud, som lemnar en årlig inkomst motsvarande det här ifrågakommande pensionsbeloppet. Efter samvetsgran prövning af sig härmed företeende förhållanden, dervid mina här öfriga lemnade forskrifter om behörigheten för pensionsrättens åtnjutande böra tjena till ovetllkorlig efterrättelse, utnämner hufvudmannen pensionären, som erhåller ett af hufvudmannen undertecknadt pensionsbrev innehållande med tydliga bestämmelser, ej allenast den rätt i afseende å pensionsbelopp och tiden för dess utbekommande som pensionsrätten tillerkännes, utan äfven de vilkor som böra iakttagas för pensions åtnjutande ut denna fond. Vid hvarje inträttande ledighet lemnas pensionsrummet obesatt i Tre månader, derunder afgående pensionär eller dess arvingar får behålla inkomsten för två månader, men tredje månadens pensionsbelopp reserveras till beständande af omkommander för kongregens införande i Tidningarne, Inledningsförryelse m. m. som af hufvudmannen utgives och redovissas, men icke får på utdelningen till pensionärerna ådragas.

Enär för utredande af det släktkapsförhållande till mig eller min Hustru, som af pensionsstämmande i framtiden varder åberopadt för berättigande till pension, det är af vigt att sådana uppgifter, med säkerhet kontrollens, har jag uppräktat Stamtaflor öfver dessa Slagter och bifogar dem vid detta Stiftelse Breff, samt tillförbinder

Hufvudmannen för min slägt att efter min död dessa Stamtaflor ordentligen och noggrant hvar efter annan, fortsätta samt sorgfälligt förvara för nödig efterrättelse, liksom hufvudmannen åligger att, ut en för ändamålet lämpadt och upplysande matrikel införa alla pensionsräkna från Stiftelsens början med anteckning af dens födelse och dödsdag samt tiden då de tillträtt pensionen och darifrån afgått, jemte de skal, dödsstall undantagna, som föranlett dens enledigande ut inahufvurande pensionsrum. Och bör hufvudmannen äfven besörja att detta Stiftelsebrev med tillhörande Stamtaflor hvarf Tionde år hos Inlands Torpe Häradsrätt upplysas och varder i dess protokoll ordagrant intaget, på pensionsfondens bekostnad, så att dessa för Stiftelsen vigtige handlingar icke må gå förlorade.

Stuligen öfverlemnar jag denna Stiftelse till mina efterkommandes redliga och nitiska omvårdnad, såsom de det inför egna samveten och allmänhetens dom väl försvara kunna och hafver till yttermera visso det mitt egenhändiga Stiftelsebrev med mitt namn och Sigill undertecknad, som skedde på Torp den 6:te December 1851.

C. A. Nylander.

(Stift.)

För detta Capiten vid Kongl. Bohus Lars regementet och riddare af Kongl. Sjökröket, nu 55 år 2 månader gammal. Här medalj för fälttåg under K. Carl XIV Johan såsom Kronprins.

Att Herr Capitainen och Riddaren C. A. Nylander i vår närvaro med sunt förnuft och af fri vilja erkänt öfvanstående disposition såsom sin yttersta vilja bebygga:

F. M. Collander.

Hofrs Ånskriftant.

U. G. Landman.

Krone Låtsman i orden.

År 1851 den 6:te December, vid lagtima Høstetingset med Inlands Torpe Härad på Holmen blef denna handling till rätten ingifven, uppläst och i domboken ordagrant intogs till vederbörandes framtida säkerhet, med kraft och verkan, lag förrätt och underrättelse lemnad att handlingen torde, vid gifvarens död, hos rätten åter företes, för vidare laga medhvar; bebyggar

På Häradsrättens vägnar:

Frust. Asplund.

Till pensionär ut den af mig, under namn af Carl Axel Nylanders pensionsrättning Stiftade fond utnämner och förordnar jag härmed, såsom en tacksamhetsgård för hennes mångåriga omvårdnad om mig och mit hus, min Svergerska M:ll Britta Louise Hansson på så sätt att hon, som således bliver första pensionären ensam, under sin återstående lifstid åtnjuter alla tre pensionerna eller Sexhundtise rdr rger årligen på min dödsdag och som äfven, i den handlingen hon skulle vilja ingå äktenskap, af henne får behållas. Vid Britte Louise Hanssons innehafvande af denna pension, fästas jag

dock det vilkor att hon till efterskrifte personer, så länge de lefva, utbetalar de pensionsbelopp jag lofvat dem, neml Gamle rättern Anders Jönsson 20 Rdr och min Svägerska Mel Margta Hansson 75 Rdr allt rgsr, tillsammans 95 Rdr, ägande B. L. Hansson att spelt användna pensionsbeloppet i öfrigt, utan att hennes förmyndare eller någon annan, deremot kan lägga något hinder i vägen.

Jag har väl ätven lofvat Capiten I. G. Hammarahl skriftl. jemte Löjtnant O. J. Kilman) 75 Rdr rgsr årligen från det han fyller sextio år, men naturligtvis i handdase han betunne sig uti utblotade omständigheter, hvilket nu ej är handdelsen, hvarföre jag ej kan vänta mig påstående derom och hvilket ej får utbetalas utan efter tappad process derom. Skulle detta kunna vinnas, måste denna uppgift ätven drubba pensionsstagarerna.

Till min dotterens, Axel Fredrik v. Maternus uppfostran har jag skriftl. skänkt Ett tusen temhundrade (1,500) rdr rgsr, som också har antecknats utgöra min yttersta vilja att utgå af min lott i boet. Den inveckling å tollrusende rdr rgsr hvarom executor af mitt Testamente, dertill jag förordnar min Svägers Capitanen och ridd O. J. Hansson, skall besörja för Carl Axel Nycanders pensionsinrättningens räkning får icke tagas gemensamt i mina hemman utan skall den fördelas såsom följer neml.

Uti 1 hemman Frälse Yttre Torp.....	8,000 rdr rgsr.
» 1/2 d:o » Nedre Torp	2,500 »
» 1/4 d:o » Gategård.....	1,500 »

Tillsammans 12,000 rdr rgsr.

För öfrigt delas qvarlänenskapen efter Lag och må mina barn hafva lära sig hvad man genom en klok hushållning utan Snålhet, af en outtröblig verksamhet och af en aldrig hvilande eftertanke kan lyckas utretta onsum, utan allt bitrade och utan all hjälp.

Att förestående utgör min yttersta vilja försäkras.
Torp den 30 Juni 1854.

C. A. Nycander.
(signat)

Med denna handling bifogas original förordnandet om Carl Axel Nycanders pensionsinrättning jemte de stamtblor dem jag, på grund deraf börjat föra och tills dato completa.

D. S.

Öfverstående Testamentariska disposition, hvars innehåll är oss obekant, har Herr Capitanen och Riddaren C. A. Nycander vid sundt förstånd och af fri vilja erkänt sig hafva skrivit och underskrifvit, inlyggs af oss på en gång närrarande vittnen:

Torp den 15de Juli 1854.

F. A. Torgin,
Capitanen.

Olle Olsson,
Gärdarsture på Torp.

Bilagor IV.

Axel Nycander.

Famtljegravnen, Åby 12 November 1903.

Nu hafva vi skruttat din kistas lock,
af blad och blommor en fager flock
vi strödt öfver svarta bräder.

Nu har du ändtligen hvila fått,
du sofver lugnt på ditt örongätt,
dig nå inga härdia väder.

Ditt lif var fyllt af melankoli.
Du hief ej alle hvad du skulle bli —
ej felet var ditt men andras.
En dödsmarsch, gjord sedan många år,
för bohushängars minne står
och härdt bland de gamla klandras.

Med kompanit du som löjtnant gick.
I solens hetta ett stygn du fick,
ete offer för hemsk manöver.
Du bröts — drog sabelgehångat af,
från regementet dig hem begaf,
och sorgen gick aldrig öfver.

Dig skänktes kärlek i rikligt mått
af henne, hvilken dig före gått,
och folket dig älska lärde
på våna gårdan vid fjordens strand —
men intet läkte dock sårets brand,
som hemligt din lifsnerv tårde.

Gif akt! Jag ser dig ibland oss gå,
trots alle i ryggen så rak som få
och hutruudet vackert buret,
ej orrlig men i repliken stark
med ströflägsvarna på humorns mark
och sinne, åt pilkten svaret.

Du var en man, därmed alle år sagt,
bevågnaad ständigt mot smärtans makt —
jag vinnar, att du var tappert.
Dit hjertas konto ej öppet låg,
men slog du upp det, betraktan sig,
att här fanns det klara papper.

På herregården du stilla dog.
Du lydde villigt, när doden slog
sitt tapo i nattlig timma.
Nu kanske ljusnar din mōdas helg.
Hvem vet, om lifvet ej slår revelj
bak gätorras tåa dimma.

Din kommandering var svår. Honnör
för den, ikt dig, utan klagan dör!
Vi svept dig i Sveriges flagga.
Honnör i dag för dit lifs tragik!
Du gamle, hvil du vid hafvets vik,
där ekarnas kronor vaggas.

Fredrik Nylander.

Bilagga V.

Idun d. 25 augusti 1893.

Augusta Nylander.

På Åby skeri i Norra Bohuslän afled den 7 dennes en kvinna, hvans lif, trots det stilla och tillbakadragna dæri, uti mer än ett hånseende var märkligt. Hennes namn var Augusta Nylander, född Kilman, på godset Tofta i Bohuslans södra del den 18 febr. 1836.

Det är något, man kunde kalla tålmodets geni; denna aldrig svikande förmåga att utan ett ord af klagan bära ett helt lifs plågor. Fru Nylander visade detta i hög grad, under lifvet utkändande de kroppsliga smärtor, som, grundlagda af ett redan vid 12—13 års ålder påkommet ondt, sedermera genom nya sjukdomar förstärkta, följde henne till sista andedraget. Sedan ett par decennier hade läkarna »dödsdömt» henne. Och att hon uppnådde sitt femtioårige år var

icke blott — morfrens förtjänst, utan val lika mycket den okufliga *viljefraft*, som besjälade denna kroppsligen så svaga kvinna. Hon ville lefva och verka för sin omgifning — och vi tro, att doden därför tvekade.

Hennes lif var fullt af kärlek: till hennes närmaste, till alla behöfvande och hjälpsö, som kommo i hennes väg, och — sist, men ej minst — kärlek till och beundran för alle hvad hon — där hon låg på sjukbädden eller, med andras hjälp, gick uppe — såg tränga sig fram af samt och skönt dæru i det stridande samhället.

Hon var en bildad, beläst kvinna — ja, äfven berest, genom ett par turer på kontinenten under sina jämförelsevis plågriga dagar. Och fast hon större delen af sitt lif framlefvde denna lysa, stilla existens, som man blott kan föra på en herregård af det rikligt uråldriga, undangömda slaget, som just siteriet Åby är — var det ingen af tidens rörelser, som drog hennes intresse förbi. Ja, med vakna blick satte hon sig — midt under sjukdomen — in i alle. Och där hon fann sig af samvele och begifning manad, grep hon också själf till pennan för att lägga sitt ord i vägskalet. Ty fru Nylander var ett stycke författarna. Hade hon personligen lefvat mera uppe i tidsströmningarna, och hade hennes hälsa ej varit så vacklande, skulle säkert hennes litterära kvartalenskap varit betydligt större än nu. Ty hennes anlags rötter förgrenade sig djupare än de vanliga diletantmässiga ansatser, hvilas högsta trinuner firas på födelse- och namnsdagar. Hon var en ande med klar tanke och varm känsla. Och de uppsatser, sagor, små dikter och musikkompositioner, hon åstadkommit, visa både smak och ädel i uppfattningen och finhet i användande af uttrycksmedlen. Somliga af dessa alster äro tryckta, bland annat i de två bokpublikationer hon själf utgaf, »Minnen» och »Spartrens kvitter» — denna senare för välgörande ändamål.

De ämnen, inom hvilka hon rörde sig, voro nära till handa liggande och rent mänskliga. Varrt religiöst sinnad, ålskade hon att uttala sig i sådana frågor, som rörde människans frihet att lefva, ålska, arbeta; hon sökte uppöfva gränsskillnaden mellan stort och smält eller riktare att, ur kristen synpunkt, upplåna den, hon talade varna ord om den åkta och den oäkta toleransen m. m. Toke sällan vände hon sig, den af lifvet pröfvade, erfarna kvinnan med sina maningsord till det uppräxande släktet. Och den för åskilliga år sedan utkommande, gouterade tidskriften »Sveriges ungdom» innehöll länge bitrag af hennes hand, däribland några sagor som äga både djup och skönhet.

Hon var den varmaste djurvän. Tidskriften »Djurvännens» inrymde för ett antal år sedan flera uppsatser af hennes penna, bland hvilka ett par om djursjälens oödlighet väckte ett visst uppseende och framkallade diskussion i tidskriftens spalter. Äfven till en annan

tidning för öfrigt har hon bidragit — allt under signatur — och någon gång också i Idun, med tankar om hem och hemlif.

Hon sade sig aldrig skriva för namnet — blott för saken. Och dock är hennes namn väl värdt att minnas bland de kvinnor, som ädelst tänkt och skrivit, äfven ehuru tid och kräfter så föga tillåtit henne att offentligt framlägga af sitt rika känkeinnehåll.

En starkt framträdande talang hos henne var den musikaliska. Vi ha redan använt hennes tonsättningar. Dessa utgjordes af smärre sångstycken af särdeles fint melodiskt tycke, mest namnande sig folkvisans ton, den i sin enkelhet så svårupphimliga. Hon kallade dem »Toner från skog och haf». Den natur, hvori hon större delen af sitt lif vistades, säkerhet Åby med omgifningar, är också så tydlig, att den lätt ingifver ett poetiskt motagligt sinne impulser af ren, oskulsljuf karaktär. Och människorna äro ju i mycket barn af naturen.

Men — fru Nylander var ej blott en öfven tonsättarinna, hon var därjämte en utifrånande konstärinna af aktningvärdt slag. Den, som såg och hörde hennes händer på pianoklavaturen, rycktes gärna med af spelet. Ty var det något, som förefästes utmärkte henne, så var det omedelbarhet, inspiration. Hon ägde ej spår af affektation, och hon återhöll ej heller, hvad hon kunde meddela — i hvilken form det än måtte te sig. Hvar och en, som närmade sig henne, erför den bestående känslan af ett hjärta, som varmt och vänligt klappade en till mötes.

Så var det ock med hennes pianospel. Där slog ett hjärta. Och på samma gång ålockade hennes tekniska färdighet mer än en gång till och med Kännarens bifall. Hårt som i allt annat hade hon erhållit utmärkt underygsnad. Så hade hennes musikaliska uppföstran ledts af bland andra, samma artist, som öfvervakat själfve Ole Bulls fingerlek på folsträngarna, nämligen titulus Lundholm, ett lika originellt geni som genialiskt original. Denne lefde länge i Augusta Nylanders föräldrarnas, det ofrånminnda Totta, och slutade äfven, om vi ej minnas orätt, där sina dagar.

*

Som synes var fru Nylander en särdeles idelt anlagd natur. Men därför förnekade sig ej hennes praktiska sinne. Till hennes hem, till hennes sjukbädd kommo fattiga och medlidande från bygderna rundt omkring för att söka råd och hjälp. Och hon gaf af sitt kärleksfulla hjärta, hon gaf af sina materIELLA ägodelar. Och, nu död, torde det vara första gången hon, utom genom gläfsjubenskap, pryssat tånar ur andras ögon.

För tio år sedan stiftade hon, utan offentlig donation, blott af privata medel, en barnhärtighetsanstalt inom Tossens socken, Bohuslän, vid nar. »Solens barnhem». Detta blif en kär tillflyktsort för

stackars små värnlösa barn — så många som förhållandena med-gäfro — äta å nio stycken i sänder. Denna stiftelse uppehöll fru Nylander framgångsrikt till sin död, trots sjukdom och bekymmer — dock äfven, med hjälp af en oförevillig almånhet. Till dessa oförevilliga räknas ock alla de, som för några år sedan deltago i den penningsinsamling för nämnda barnhem, hvilken, föranställd af för-faktarman Mathilda Roos, just i denna tidskrift pågick. Genom den ädla stiftarens död ha barnhemmets invånare mist sitt bästa ledande stöd och värdja nu i barnhärtighetsens namn starkare än förr till almånhedens välvilja.

*

Fru Nylander efterlämnar ej blott hos make och barn, utan äfven hos släktingar, vänner och underlydande ett älskadt minne.

Hon står genom sin rena, kvinnliga karaktär, sin visserligen i stillet utförd, men af så många välsignelser följda verksamhet såsom ett vackert exempel på, hur fortfarande i vårt land, trots tidens dekadans på många områden, kunna fostrens och lefva kvinnor af det gamla, ärtsvenska, just, själshöga slaget.

Bilagga VI.

Till Premier Lieutenanten, Artilleri Stabs Officeraren, Herr Berndt Otto Nylander, såsom lärare vid Kongl. Akademien för de Fria Konsterna.

I den öfvertygelsen, att en värdad Lärare ej skall ogillande upplägg, äfven den anspråkslösaste gärd af sina eleverns högaktning och tillgifvenhet, hafva alla de elever vid Akademien för de Fria Konsterna, som åtnjutit T:ri undervisning, ansett det för en jurtpligt, en dyrbar rättighet att, uti en kort tacksegelsadress, hembära den högt värderade Läraren vår varma erkänsla för all den osparade möda, det verksamma nit och den utmärkta välvilja, hvarvt vi alla fått åtnjuta en lika delaktighet.

Ehuru vi icke varit okunniga derom, att eleverna vid nysnämnde Läroverk aldrig förut begagnat denna utväg att tolka sin erkänsla, hafva vi dock ej kunnat förneka oss den glada tillfredsställelsen, att, åtminstone på detta enkla sätt, i någon ringa mån, ålörvå den tack-sambetsstöld, hvares erkännande allt framgent skall utgöra ett af våra ängämsaste minnen från den tid, som vi tillbragt med kun-skapers förvärfvande, under en så allmänt högaktad och värderad

Lärares ledning. Förvissade derom, att elevens vettighet och allvarliga ansträngningar att förvärfva kunskaper, eller fäsmen hans framsäg och förköttram, utgöra Lärarens skönaste belöning, så vildt nemligen dessa elevens framsäg någotlunda motsvara Lärarens förhoppningar och den möda han använt: hafva vi visseligen, hvar och en efter bästa förmåga, sökt, med tillbörlig uppmärksamhet och flit, göra oss förtjenta af vår Lärares beviggenhet, men som detta beundnande, i större eller mindre mon, kunnat förloja det åstfäde ändamålet, tro vi oss vara så mycket mera förpligade, att, med denna välmänta gård af erkänsla, söka ådögåggga våra tänkesätt.

Underleknade, som af sanneliga eleverna erhållit uppdrag, att, på deras vägnar, uppvraka Titi: med denna adress, få derföre vordnadshullt framföra vår gemensamma tacksegelse för Titi: outrotliga bemödanen under det förlflurna året, samt derjemte tolka våra hjertliga önsksningar: att det nya år, som i dag börjar sit lopp, måne beskrä Titi: all möjlig välgång, lycka och trefnad. — Inneslutande oss i Titi: fortfarande välvilja och beviggenhet, hafva vi äran öfverlemnna dessa rader, som endast ofullständigt anryda de känslor af tillgifvenhet och högaktning, som delas af oss alla.

Stockholm den 1 Januari 1847.

E. V. Langlet.

P. U. Stenhammar.

Bilaga VII.

Utdrag ur Kungl. Krigsvetenskaps Akademiens handlingar 1869.

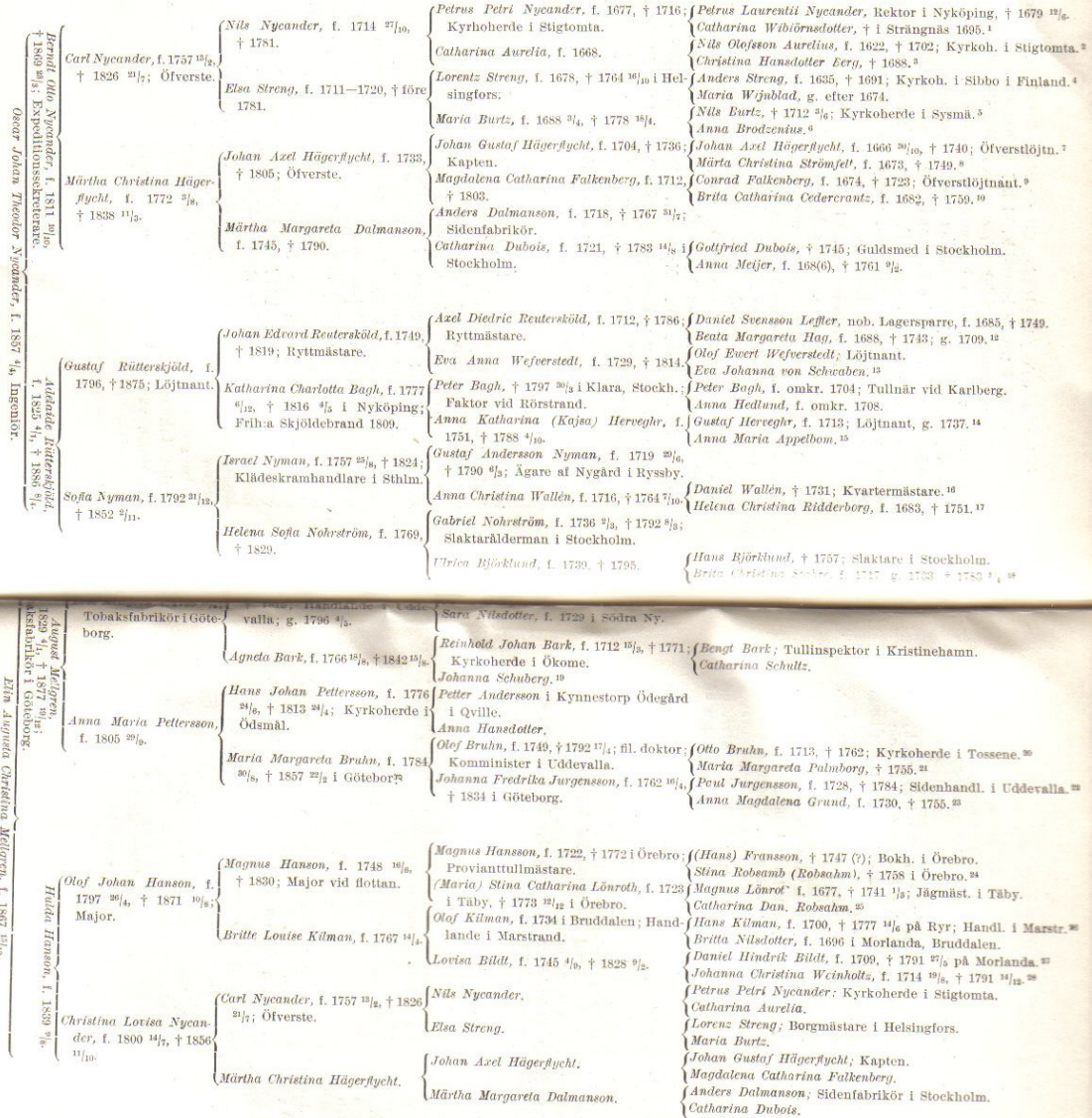
Andra styresmannens, generalmajoren m. m. greve C. M. Björnströms amman om afgångna och tillkomna ledandier, uppläst på akademiens högtidsdag d. 12 nov. 1869.

Den nästa dödsrnan gäller icke den åldriga krigaren, tröt af år och möder, den ägns mannen i sin kraftfullaste ålder, bortryckt från en mångsiding och nyttig verksamhet.

Berndt Otto Nyander, född i Marstrand den 20 oktober (bör beta d. 10/10) 1811, son af kommandanten på Carlstens fästning, öfraste C. Nyander. Uttrnad af naturen med ett klart och reidert hufvud samt ovanlig arbetsförmåga, genomrick Nyander krigsakademien med så stor utmärkelse, att han 1830 befordrades att där kvarstanna som flkadett. Samtidigt utnämndes han till underlöjtnant vid Göta artilleriregite. 1835 allade han marriageexamen med ut-

märkt beröm och förordnades till repetitor daretades, en befattning som han sedan i tre år besittdde. 1837 befordrades han till löjtnant och artilleristabsofficer. Tid efter annan anställdes han som lärare dels vid navigationskolan i Stockholm, dels vid Akademien för de Fria Konsterna. 1847 förordnades han till professor i matematik och mekanik vid Teknologiska Institutet, där han snart förvärfvade högt anseende som utmärkt lärare. Flera af trycket utgifna matematiska arbeten vitna om hans kunskaper, under det att hånjngarnas varma tillgifvenhet inryga hans lyckliga sätt att handlaa ungdomen. 1847 tog han afsked ur krigsflänsten. 1851 kallades han till ledamot af Krigsvetenskapsakademien. Icke långt därefter erhöi hans bana en ovanrad riktning. En olycklig ekonomisk lagsättning hade inom Sverige befordrat husbehörsrännningen; skyddad af bondesändet, som däri trodde sig se egen fördel, spridda den fyllelasten öfter hela landet och hotade att fullständigt undergräva nationens kraft. Inseende detta, framlade konung Oscar för Rikets ständer vid 1853—1854 års riksdag ett nytt förslag till brännvinsförordning. Motståndet var ihkväl fruktansvärdt. Nyander, ehuru icke spåft representant, bidrog dock kraftigt till sakens lyckliga utgång genom de klara och ovedersäggliga upplysningar han dels skriftligen, dels muntligen vid en mängd sammankonster meddelade om brännvinsrännningens rationella bedrivande. Hans utnämmande 1856 till expeditionsekreterare och chef för den nyinrättade brännvinskontrollbyrån var således endast ett erkännande af hans förtjänster om den reform, som så kraftigt bidragit att höja vårt jordbruk, minska brotten och öka statsinkommerna. Nyander nämndes 1860 till riddare af Norsksjämneorden och 1868 till kommandör af Vasaorden. I sin nya ämbetsbefattning utvecklade han lika stor skicklighet som raslös arbetsförmåga. Detta hindrade honom dock ej att niskt ägna sig åt andra nyttiga företag. Han var en frög befordrare af den för Stockholm så viktiga vattenledningsfölgan, hade varit statsfullmäktig, var ledamot af gaslysningsstyrelsen, ordförande i direktionen för handelsflotans pensionsanstalt samt folkskolelärnans pensionsförening. Han undandrog sig aldrig något uppdrag och försunmade aldrig hvad han åtagit sig. Denna hans mångsidiga verksamhet aftröts påföljligt i början af detta år af en svår sjukdom, som den 23 mars slutade med döden. Nyander var två gånger gift: 1847 med Marie Louise Forsell, död 1852, samt 1855 med Adelaide Reubenskjöld (bör stå Ritterskjöld). Han efterlämnade änka, 5 söner och 1 dotter. Hvar af hans lärare varit, därom vittnar fornda elevens vid Teknologiska Institutet anhållan att få bästa den saknades stoft till dess sista hvilorom. Djupt och uppriktigt saknas han af alla, som ärt att uppskatta redbart och manligt sinne, väntast väsende och upplysist tänkesätt.

Syskonen Sven, Greta, Karin, Per och Gunnar Nycanders stamträd.

Noter till stamträdet.

- ¹ Dotter af kyrkoherden i Torpa, *Widherus* eller *Widberg*, kyrkoherde 1650, † 1683, och hans hustru *Catharina Ersicköter Ljung*, som var dotter af kyrkoherden i Västerlång *Lavrentius Laurentii*, f. 1653 i Västerlång, † darsstädet 1689, och hans hustru *Margareta*.
- ² Bondson från Schyllerstas socken, omnämnd i *Abu Akademis Studentmatrikel* af Lagus.
- ³ Dotter af frileinspektorn å Bysta i Åskers socken *Hans Berg*.
- ⁴ Son af landtmästaren *Jonas Spreng*, f. 1610, † 1683, som var son af *Heer Måne*, hvilken enl. *Svenska Landtmätare* af V. Ekstrand kallade sig *Spreng*.
- ⁵ Son af rådmannen i Helsingfors *Johan Burtz*, † 1708. Enl. Klercker var den äldste Burtz fältpräst, som inkom i landet under hertigen af Albas tid.
- ⁶ Antagningen syster till mannens stuliekamrat i Åbo s. m. kyrkoherden i Mantsala *Eric Claudi Brotzennus* (äfven *Broserus*), se Lagus.
- ⁷ Son af tullöverinspektorn *Nils Arridsson Weinheim*, adlad Hagerlycht, f. 1635, † 1702 ^{9/12}, s. 1685 m. *Helena Duberg*, † 1690, dotter af tullöverinspektorn *Gabriel Jonsson Duberg*. Nils Weinheim var son af landskamreren i Skaraborgs län *Arvid Hansson Weinheim*, hvars fader *Hans Weinheim* inkommit från Schwaben.
- ⁸ Dotter af *Carl Philip Strompelt*, † 1690, och *Agneta Ållongren*, som var dotter af *Johan Ållongren* och *Brita Kagg*.
- ⁹ Se hans härstamning å bilagorna IX och X.
- ¹⁰ Dotter af *Johan Cederqvist* och hans hustru *Brita Catharina Legonberg*.
- ¹¹ Son af hofkonditorn *Sevén Hansson d. ä. Joffler*, † 1721, s. 167 (8) m. *Maria Malmström* (*Svenska Åttartal 1893*, sida 267 & 1899, sida 296), f. 1682, dotter af klockaren i Maria församling i Stockholm *Daniel Larsson Miller*, som var son af kyrkoherden darsstädes *Lavrentius Mathis Malmström*, † 1674. Enligt anteckningar i de Hållpherska genealogierna dömdes Lagersparre till fästningsarbete å Märstrand för försikring af allmänna medel, och erhöill hans familj på denna grund tillstånd att ändra namnet till Rentensköld.
- ¹² Dotter af kommissarien *Jonas Hög*, † 1715 ^{1/11}, och *Beata Persdotter Hög*, † 1713 (*Svenska Åttartal 1893*, sida 272).
- ¹³ Dotter af öfversten *Johan v. Schuchow* (*Personlist. Träskv. 1908*, sida 83) och *Anna Maria Palmfelt*.
- ¹⁴ Son af lektorn i Karlstad *Gustaf Herwig*, f. 1686, † 1721, och hans hustru *Sara Elisabeth Tilds*, f. 1682, † 1747, dotter af assessorn *Daniel Tilds*, lektor G. Herwigers föraltardotter ut brudspatronen i Filipstad *Henrik Herwig*, f. 1649, och hans hustru *Catharina Hansdotter*, dotter af rådmannen *Sven Andersson* från Kolobandet och hans hustru *Margareta Nilssdotter*; farbröderna voro *Wortzen* i Filipstad, *Jacob Herwig*, och hans hustru *Svens öfver Skerwge* (*Värmlandiska släkter* af Fryxell).
- ¹⁵ Dotter af brudspatronen *Johan Appelgren* och hans hustru *Elisabeth Falk*, dotter af en ryttmästare vid Svalands kavalleriregite.

- ¹⁶ Egenhändig ansökan af D. Wallen finnes å riksarkivet bland *Biografica*, Wallen.
- ¹⁷ & ¹⁸ se tab. 15 not. 7.
- ¹⁹ Var trolofs dotter af kollegan i Varberg, s. m. pastorn i Eldsberg, *Benedikt Johansson Schuberger*, f. 1700 ^{29/4}, i Varberg, † 1740 (1739) i Eldsberg, s. m. *Metta Lindberg* samt son af skomakaren *Joan i Warberg*. Mindre troligt är, att J. Schuberger var dotter af den äldre brodern *Sven Schuberger*, f. 1698 ^{29/11}, † 1745, kyrkoherde i Karaby 1731, s. m. *A. M. Koch*, dotter af kyrkoherden darsstädes *Lars Koch*, som var mäg till kyrkoherden *Svevina Pedersson Strom*, samt mäg till sin företrädare *Jens Lauritzson Dahl* (*Göteborgs Stifts Herdtämme* af Pettersson och Litzen).
- ²⁰ Var enl. Lefflerska antrådet i *Svenska Åttartal 1891*, sida 47, far till komministern i Uddewalla *Olof Bruhn* och son af kyrkoherden i Arstad *Olaus Bruhn* (farfars bror till biskop Anders Brunn) och hans hustru *Christina Brun* (Brunn?). Enligt Göteborgs Stifts Herdtämme af Skarstedt var komministern *Olof Bruhn* i Uddewalla son af adjunkten i Okome *Otto Olsson Bruhn*, hvilken enl. Varbergs skolarkiv var bondson, f. 1712 i Brunnsgård, hvarat namnet tagits. För rikthigeten af det Lefflerska antrådet talar en egenhändig skriven uppgift af Anna Maria Pettersson, f. Mellgren, af hennes morfader, komministern *Olof Bruhn*, härstammande från en 200 år gammal prästsläkt och var släkt med biskop Anders Bruhn.
- ²¹ Enligt det Lefflerska antrådet (se not 20) sannolikt dotter af sekreteraren *Carl Palmberg* och hans hustru *Cajsa Charlotta*.
- ²² Son af grosshandlaren *Paul Jorgenson d. ä.* och *Magnatena Strombeck* samt sönsons son (sonson) af rådmannen i Göteborg *Hans Jungesson* och *Maria Hagmestäter*.
- ²³ Dotter af handlanden *Hans Arridsson Grundt* och *Magnatena Koch* (*Koch*, *Svenska Släktboken*, 2:da delen, sida 104), som själf var dotter af prosten i Kongell *Michael Koch*, f. 1651 ^{29/9}, † 1733 ^{29/4}, och hans hustru *Ingeborg Holst*, f. 1670 ^{9/9}, † 1747 ^{9/12}, och dotterdotter af rådmannen i Kongell *Jens Holst* och *Tryna Hansdotter*. *Michael Kochs* föräldrar voro handlanden i Kongell *Christian Koch* och *Anna Andersdotter* (Månesköld?). *Hans Arridsson Grundt* var son af prosten i Or *Arvid Grundt*, f. 1657, † 1730, och hans hustru *Lisa Simson*, dotter af bergmästaren *Eric Simson*, † 1691, och *Maria Fernell*, f. 1637, † 1686, och dotterdotter af *Jonas Jonsson Fernell*, f. 1603, † 1703. *Arvid Grundts* föräldrar voro: *Hans Grundt*, rådmann i Karlstad, och *Ingrit Hansdotter* samt farfar: *Christoffer Grundt*, rådmann i Karlstad, och farfars far: *Eric Grundt*, borgmästare i Skara, inflyttad från Tyssland (*Svenska Åttartal 1891*, sida 46, 1892, sida 41).
- ²⁴ Var släktligen dotter till någon af brudspatronerna *Robsbahn*, enl. hennes namn, brudebokhallaren *Fransson*. Återfinnes å herra stället i handlingarna rörande släkten *Robsbahn* i de Hållpherska genealogierna, omnämnd såsom mäg till Daniel Robsbahn, ehuru felaktigt angifven s. m. *Catharina Robsbahn*. Vid släktfadans sammansällande på 1780 talet, kände man således, att Fransson var gift med en medlem af släkten *Robsbahn*, ehuru kunnaskänner om sätet för släkten Robsbahn finnes ej Sjina Fransson, f. Robsbahn, uppteagen, men däremot återfinnes hon i Örebro kyrkoböcker, angifven såsom moder till *Magnus Hansson* och hans syson.
- ²⁵ Dotter af brudspatronen på Villingsberg *Daniel Robsbahn*, f. 1666, † 1716, och hans hustru *Christina Sacerberg* af Lindebyrupske släkt. D. Robsbahn var son af *Kristian Robson* s. m. *Robsbahn*, som inflyttad från Skotland, *Catharina Robsbahn*, s. m. jägmästaren *Magnus Lönnro*, finnes uppteagen i *Svenska Åttartal 1889*, sida 405, utan annan anteckning än

namnet. I *Ny Svensk Stättbok* sida 603, återfinnes hon åter, ehuru oriktigt angifven g. m. Inspektör Sven Lönnroth.

²⁶ Trolligen f. i Torsby socken i Bohuslän.

²⁷ Son af öfversten *Daniel Bille*, f. 1671, † 1723, g. m. *Catharina Pehlin*, Ålem Bidas härstamning från *Harald Härfager* är återgifven i *Svenska Aftard* 1889, sida 49.

²⁸ Dotter af *Ingel Casper Weinholtz* och *Berita Catharina Kruse af Verckou*.

Bilaga IX.

Märtha Christina Hågerflychts härstamning från konung Carl Knutsson Bonde.

- 1) Carl Knutsson Bonde, konung af Sverige, f. 1409, † 1470; g. m. *Brytilla Thuredotter Bjelke*, † 1436.
- 2) Dotter: *Christina Carlsdotter Bonde*, f. 1432; g. m. *Eric Ericsson Gyllensjerna* till Fogelvik, riksråd, † 1477.
- 3) Son: *Eric Ericsson Gyllensjerna*, † 1502; g. m. *Anna Carlsdotter* till Vinstorp, † 1552.
- 4) Dotter: *Catharina Ericdotter Gyllensjerna*, g. m. *Eric Arfvidsson Trolle* till Ekholmen, † 1523.
- 5) Dotter: *Beata Ericdotter Trolle*; g. m. *Gabriel Christersson Ozansjerna* till Mörby, riksråd, † 1585.
- 6) Son: *Gustaf Gabrielsson Ozansjerna*, riksråd, f. 1551, † 1597; g. m. *Barbro Axeldotter Bjelke*, f. 1556, † 1634.
- 7) Dotter: *Beata Ozansjerna*, f. 1591, † 1621; g. m. *Carl Bonde* till Lajhela, riksråd, f. 1581, † 1652.
- 8) Dotter: *Catharina Bonde*, f. 1617, † 1652; g. m. *Conrad von Falkenberg*, landsböfving, f. 1591, † 1654.
- 9) Son: *Carl Falkenberg*, landsböfving, f. 1644, † 1697; g. m. *Magdalena Maria Bjelke*.
- 10) Son: *Conrad Falkenberg*, öfverståfman, f. 1674, † 1723; g. m. *Brita Catharina Odelarantz*, f. 1682, † 1759.
- 11) Dotter: *Magdalena Catharina Falkenberg*, f. 1712, † 1803; g. m. *Johan Gustaf Hågerflycht*, kapten, f. 1704, † 1736.
- 12) Son: *Johan Axel Hågerflycht*, öfverste, f. 1733, † 1805; g. m. *Märtha Margaretha Dahmanzon*, f. 1745, † 1790.
- 13) Dotter: *Märtha Christina Hågerflycht*, f. 1772, † 1838; g. m. *Carl Nyquander*, öfverste, f. 1757, † 1826; stamfader för den svenska grenen af slkten *Nyquander*.

Bilaga X.

Märtha Christina Hågerflychts härstamning från konung Harald Härfager.¹

- 1) *Harald Härfager*², konung af Norge, f. omkr. 850, † efter 930.
- 2) Son: *Sigurd Kase*, konung på Ringenrike.
- 3) Son: *Hafþan Sigurðsson*, konung på Oplanden.
- 4) Son: *Sigurd Syr*, konung på Ringenrike, † 1018; g. m. *Asla Gudbrandsdotter*.
- 5) Son: *Harald Hårfalde*, konung af Norge, f. omkr. 1015, † 1066; g. m. *Thora Thorbergsdotter*.
- 6) Son: *Clof Kyrr*, konung af Norge, † 1093.
- 7) Son: *Magnus Barfol*, konung af Norge, f. 1073, † 1103.
- 8) Son: *Harald Gille*, konung af Norge, † 1136.
- 9) Son: *Sigurd Moud*, konung af Norge, f. 1133, † 1155.
- 10) Son: *Sverre*, konung af Norge, f. 1152, † 1202.
- 11) Son: *Hakon den unge*, konung af Norge, † 1204.
- 12) Son: *Hakon den gamle*, konung af Norge, f. 1204, † 1263; g. 1225 m. *Margareta Skulesdotter*, † 1270.
- 13) Son: *Magnus Lagaböter*, konung af Norge, f. 1238, † 1280; g. 1261 m. *Ingeborg af Danmark*, † 1287.³
- 14) Son: *Hakon Högåfving*, konung af Norge, f. 1270, † 1319; g. 1299 m. *Euphemia af Rügen*, † 1312.
- 15) Dotter: *Agnis*; g. m. *Hafþor Jonsson* till Sudheim, † 1320.
- 16) Son: *Sigurd Hafþorsson* till Sudheim; g. m. *Ingeborg Erlingsdotter*.
- 17) Dotter: *Agnis Sigurdsdotter*; g. m. *Jon Maritasson Sjerna* till Sudheim.
- 18) Dotter: *Catharina Jonsdotter*; g. m. *Alf Haraldsson* till Manvik, † 1412.
- 19) Dotter: *Gro Alfisdotter*; g. m. *Matts Jacobsson Römer* till Sigerstad.
- 20) Dotter: *Gertrud Mattisdotter*; g. m. *Nils Lagesson Posse*, riksråd 1487.
- 21) Son: *Axel Nilsson Posse* till Hellekis, † 1551; g. m. *Anna Axelisdotter*.
- 22) Dotter: *Elsa Axelisdotter Posse*; g. 1548 m. *Axel Ericsson Bjelke*, riksråd, † 1559.
- 23) Dotter: *Barbro Bjelke*, f. 1556, † 1624; g. 1580 m. *Gustaf Gabrielsson Ozansjerna*, riksråd, f. 1551, † 1597.
- 24) Dotter: *Beata Ozansjerna*, f. 1591, † 1621; g. m. *Carl Bonde* till Lajhela, riksråd, f. 1581, † 1652.

- 25) Dotter: *Catharina Bonde*, f. 1617, + 1652; g. m. *Conrad von Falkenberg*, landsbörjning, f. 1591, + 1654.
- 26) Son: *Carl Falkenberg*, landsbörjning, f. 1644, + 1697; g. m. *Magdalena Maria Ejelke*, + 1676.
- 27) Son: *Conrad Falkenberg*, öfverlöjtnant, f. 1682, + 1759.
Briga Catharina Cederantz, f. 1674, + 1723 g. m.
- 28) Dotter: *Magdalena Catharina Falkenberg*, f. 1712, + 1803; g. m. *Johan Gustaf Hagerflycht*, kapten, f. 1704, + 1736.
- 29) Son: *Johan Axel Hagerflycht*, öfverste, f. 1733, + 1805; g. m. *Martha Margaretha Dalmanzon*, f. 1745, + 1790.
- 30) Dotter: *Martha Christina Hagerflycht*, f. 1772, + 1838; g. m. *Carl Nylander*, öfverste, f. 1737, + 1826; stamfader för den svenska grenen af släkten *Nylander*.

¹ Denna härledning, som knappast torde kunna beaktas inför en kritisk historieförskning, är sammansatt till delar uppgifter i *Svenska Ättarval* 1889, om Harald Hårfagens ättlingar i Sverige samt om Axel Gabriel Oxensjennas och F. F. Carlsons förfäder och med lehnning af det Hagerflychtska ättarslaget i *Svenska Ättarval* 1892.

² Dämlig *Ynglingasagan* ättling i 30:de led af *Oden*, *Svenska Ättarval* 1889, sida 91.

³ Ättling i 8:de led af *Olof den Helige*, *Svenska Ättarval* 1889, sida 47.

Personregister.*

Aalberg, generalguverördr 17.	Bergström, O. W. 27.
Emens, Amorea 11.	Berting 18.
Agerl, Therese 46.	Blide, Daniel 98.
Afrcola, Agneta Maria 17.	» Daniel Hindrik 95.
Åhlgren, Johan Efraim 18.	» Lovisa 35, 40, 95.
Åhström, Alexander 57.	» Björklund, Hans 59, 94.
» Viva Erdeborg 57, 59.	» professor 16.
Akander 21, 72.	Ulrica 59, 94.
Amrosius, Johan 29.	Björn, Emannel 19.
Andersdotter, Anna 97.	» Fredrik Vilhelm 19.
» Elsa 60.	» Peter Ferdinand 19.
Andersson, Gerda 60.	» Ragneta, Margalena 19.
» Peter 65.	» Robert Emannel 19.
» Sven 96.	Björnsterna, C. M. 58, 92.
» Theodor 60.	Borellius, borgmästare 40.
Andreas, N. H.	» Britte Louise 37.
Appelblom, Anna Maria 59, 94.	Borgström, Maria 73.
Asplund, Gustaf 85.	Bostrom, Maria Charlotta 29.
Aurelia, Catharina 19, 15, 94, 95.	Bremer, Fredrika 19.
Aurelius, Nils 19, 94.	» Jacob 19.
Bagh (Bach), Catharina Charlotta 59, 94.	» Carl Gustaf Esajas 45.
» Peter d. ä. 59, 94.	» G. F. 45.
» Peter d. y. 59, 94.	» Jenny Rea 45.
Balkenhansen, A. W. 30.	» Josef 45.
» Rolf Julius 30.	» Nils Henrik 45.
Bark, Agneta 95.	» Broserius 96.
» Bengt 95.	» Brozennus, Eric 96.
» Reinhold Johan 95.	Brun, Anders 97.
Beckman Johannes 72.	» Maria Margareta 95.
» Maria Sofia 69, 71, 72.	» Olof 95, 97.
» Nils 72.	» Otto 95, 97.
Berg, Briga 59.	Brun (Brunn), Christina 97.
» Christina 19, 94.	» Brusewitz, Emma 29.
» Halbarth 67.	» Inga 40.
» Hans 96.	» Bruzelius, Ingeborg Hildegard 33.
» Isak 71.	» Bröms, Anna 12.
Berger, Catharina 16, 18.	» Nils 12.
» Nic. Thome 16.	Bulmering, Anton 71.
Bergblom 21.	» Evert 72.
Bergström, Beata Elisabeth 50.	» Stefanson 72.
	» Helena 71.
	Bartz, Johan 21, 96.

* Upplytande alla i tabellerna I—XXII och i bilagorna I—VIII förse kommande personnamn med hänvisning till sidorna.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.